

ירושלים, ט"ו בשבט תשפ"ג
6 בפברואר 2023
23LM4786

פיקוח על הבנקים
לשכת המפקח

החלטה בדבר הטלת עיצום כספי בגין הפרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 450

בהתאם לסמכותי לפי סעיף 14ח(א)(1) לפקודת הבנקאות, 1941 (להלן: "הפקודה"), לפי כללי הבנקאות (שיעורי הפחתה מרביים של סכומי העיצום הכספי), התשע"א-2011 (להלן: "כללי ההפחתה") ולאחר ששקלתי את טענות בנק מזרחי-טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") כפי שנמסרו בכתב וכן בשימוע שנערך בעל פה, הנני מטיל על הבנק עיצום כספי בסך 700,000 ש"ח.

תיאור ההפרה

1. ביום 11 בספטמבר 2022, נמסרה לבנק הודעה על כוונה להטיל עיצום כספי בסך כולל של 1,000,000 ש"ח, וניתנה לבנק האפשרות להגיש את טענותיו באשר לעצם הטלת העיצום הכספי ובאשר לסכומו (להלן: "הודעת הכוונה").
2. כאמור בהודעה, הכוונה להטיל עיצום כספי על הבנק לפי סעיף 14ח(א)(1) לפקודה היא בשל הפרה לכאורה של סעיף 25 להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 450 בנושא "הליכי גביית חובות" (להלן: "הוראה מס' 450") לפיו "תאגיד בנקאי ידווח להוצאה לפועל על כל תקבול שקיבל על חשבון החוב שלא באמצעות הלשכה, בתוך שבעה ימים מיום קבלת התקבול. דיווח כאמור יימסר הן לגבי תקבול שהתקבל במסגרת הסדר שנערך בין התאגיד הבנקאי לבין הלקוח, והן לגבי תקבול שהתקבל שלא במסגרת הסדר".
3. להלן יובא תיאור הממצאים עליהם מבוססת קביעת ההפרה:
 - 3.1. הפיקוח על הבנקים ערך בקרה, במסגרתה נבחנו הליכי גביית החובות בבנק, ובכלל זה כיצד מיושמת הוראה מס' 450 ועקרונותיה. במסגרת הבקרה בוצעה דגימת תיקים ובחלקם נמצאו ליקויים בדיווחים להוצאה לפועל, ובכלל זה נמצאו מקרים בהם לא דווח כלל להוצאה לפועל על תקבולים שהתקבלו על חשבון החוב.
 - 3.2. בנוסף, נמצאו מקרים בהם תשלומים שהתקבלו לא דווחו במועד שבוצעו בפועל, כי אם בתאריך ערך שגוי. כמו-כן, נמצאו מקרים בהם דווח ללשכת ההוצאה לפועל על תקבולים שהתקבלו לאחר חלוף שבעה ימים.
4. בעקבות ממצאים אלו, בדגש על הממצאים הנוגעים לאי הדיווח להוצאה לפועל, נמסרה לבנק הודעת הכוונה להטיל עליו עיצום כספי.

טענות הבנק

בתגובת הבנק העלה הבנק טענות שונות וביקש, כי ייבחן האם יש בטענות אלה כדי לבטל את הטלת העיצום הכספי או להפחיתו בהתאם לכללי ההפחתה. בנוסף, התקיימה ישיבת שימוע עם הבנק בה הוא הציג את טענותיו גם בעל פה.

החלטה

5. הוראה מס' 450 מצויה בליבת היחסים שבין הבנק והלקוח, ומטרתה להביא להגברת ההוגנות והשקיפות בהליכי גביית חובות. החובות הקבועות בסעיף 25 להוראה, לעניין דיווח ללשכת ההוצאה לפועל על תקבולים שהתקבלו על חשבון החוב שלא באמצעות הלשכה בתוך שבעה ימים מיום קבלת התקבול, נובעות מהחשיבות הרבה הקיימת בביצוע הקטנות לחוב במועדן על פי יום ערך, כדי שתהא ללווה ולערב אפשרות להתחקות אחר החוב המדויק בזמן אמת.
6. אי דיווח להוצאה לפועל בזמן על ידי הבנק מהווה ליקוי מהותי, שכן יש בו כדי להביא למצג מטעה של החוב העומד לחובת החייב, וזה עשוי להשפיע על החלטות החייב למשל בעת הגעה להסדר חוב מול הבנק. כמו כן, אי הדיווח האמור עלול להשית חובות ביתר על החייב ולחשוף אותו לסנקציות נוספות במסגרת תיק ההוצאה לפועל.
7. ממצאי הבדיקה שערך הבנק לבקשת הפיקוח העלו כי אין המדובר בהפרה נקודתית, אלא בהפרה מהותית, הן בהיבט המקרה הפרטני והן כחלק מתופעת רוחב.
8. לפיכך, מצאתי כי הבנק פעל בניגוד לקבוע בסעיף 25 להוראה מס' 450 כאשר לא דיווח להוצאה לפועל על תקבולים שקיבל מלקוחותיו על חשבון חוב.
9. לאור המתואר לעיל, הוחלט על הטלת עיצום כספי לפי סעיף 14 ח(א)(1) לפקודה.
10. הואיל ובחמש השנים שקדמו למועד ביצוע ההפרות, לא הוטל עיצום כספי על הבנק והואיל והבנק פעל לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותם לאחר פניית הפיקוח אליו, הרי שבהתאם לסמכותי לפי סעיפים 1(1) ו-1(2)(ב) לכללי ההפחתה הוחלט להפחית את סכום העיצום בשיעור של 30%.
11. לפיכך, הסך הכולל של העיצום הכספי, לאחר ההפחתה, עומד על 700,000 ש"ח.